

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 222. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-palladius03val-shoot-idm139651353563360/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

Vi igen/ Nu er den her dog alligeuel som wi Prophetere
om/ oc alting er saa steet/ oc faar hender/ som wi sagde/ Suor
faar at ingen bør nu at foracte oss/ eller Klage paa oss/ som
paa Løgnere. Men nu skal mand sige/ Det er alt sant/ lige
som Mose och Propheterne det haffue sagt til forne. 5

* Lige saa gaar det til i vort hierte/ naar wi kende icke
Christum. Thi da hade wi Louen/ oc Propheterne staa ilde
opscreffne hoss oss/ men naar wi kende hannem/ da staa Lo-
uen oc Propheterne vdi deris Klarhed/ Lige som en Tyff eller
røffuere er vred paa Louen/ oc fand icke lide hende/ før hand 10
kommer løff och bliffuer frii/ lige saa gaar det til met oss. || § 21

* Lader oss der faare trøste oss vdi vor Herre Jesu Christo/
som befriede oss fra Louens foraledidelse/ fra Syndens
Tiranni oc fra Dieffuelsens velde oc mact/ som altsammen
forgaa oc forsuindis met denne legomlig dødd/ oc wi som 15
haffue offueruundet dem formiddelt Christum ville trætze oc
sose: 13. binde dem vd oc sige. Du dødd huor er din braadt/ du Heluede
huor er din Seyeruinding. Thi der som Døden er bort tagen
ved Christum/ der er oc saa Synden offueruunden. Sordi at
Døden er Syndens sold/ oc naar de ere baade borte/ da ere 20
wi frelstie aff Dieffuelsens mact. Gud vere loffuit til euig tid
Amen.

Den Niende Predickē om de tre

Aposteler oc om vor strøbelighed. ||

Texten.

25 § 20

M En Peder oc de som vaare met hannem/ vaare be-
suarede met Søffn/ oc de opuaagne oc saae hans
herlighed/ oc de tho mend/ som stode hoss hannem.

S Er til haffue i hørt mig vdlegge i den første fortigelige
part aff denne Histori/ om vor Herres Jesu Christi for- 30
vendelse/ oc Mose oc Eliæ sken oc Klarhed/ disse vor
Trois merckelige Articler/ om opstandelsen aff døde/ om det
euige Liff/ om Syndens || Dødens oc Louens foractelse etc § 21

4 Tu ville wi gaa frem bedre til den anden part/ som lyder om
 disse tre Aposteler/ Peder/ Jacob oc Sans oc i denne part
 1 ville wi see off i spegel/ om vor wse vilkaar/ strøbelighed/
 och daarlighed i alle de ting/ som ere euige och røre Gud/ oc
 5 vor salighed paa/ at wi det kunde begræde.

* Wi hørde her til deris samtale met vor Herre Christo/
 som Komme ned fra Himmelen/ nu ville wi høre Christi oc tre
 Apostelers samtale/ Her til finge wi trøst oc husualelse aff
 Euangelio/ nu ville wi lære aff Louen/ at kende off selfue/
 10 Her til hørde wi huad wi haffue vdaff Christo/ nu faa wi at
 høre huad wi haffue vdaff off selfue.

* Men Peder/ siger Euangelisten/ oc de som vaare met
 5 30 hannem/ || vaare besuarede met søffn etc.

* See disse tre vaare vor Herris Christi ypperste Aposteler/
 15 och de ligge her oc soffue/ som de giorde ocsaa vdi Vrtegaar-
 den/ imod at Christus stulde paagribis/ oc findis der ocsaa
 disse samme ord/ och hand kom til sine Discipler oc fant dem
 soffuendis. Thi deris øyen vaare besuarede met søffn. Chri-
 stus beder her/ oc hand bad oc saa der/ men de soffue baade
 20 her oc der/ Dette vaar deris strøbelighed/ at de vilde da soffue
 oc vere forsømmelige/ der dem haffde burt allermeft at vaage
 oc bede/ och der Christus paa det allerhøyste begerrede det aff
 dem/ sigendis. Vaager oc beder etc.

* Her vdi den første part aff denne predickē i dag/ ville
 5 4r 25 wi met Gudz naadis hielp/ lære thu ting/ den første || vdi
 Disciplerne/ den anden vdi vor Herre Christo.

* Disse Disciplers Strøbelighed skal vere off it exempel/
 først at wi skulle bekende vor strøbelighed/ oc at de ord/ som
 Christus talede vdi Vrtegaarden ere sanddrue/ der hand saa
 30 sagde/ Manden er vel redebon/ men kødet er strøbeligt/ der
 nest at wi skulle ocsaa begræde denne vor strøbelighed/ at det
 er lige saa met off/ som wi efon soffue/ vdi vor Saligheds sag/
 oc vdi vor Bøn baade almindelige oc besynderlige. Huilcken
 den hellige Paulus hart i den første hans sende breffs elleffte
 35 Capitel beflager/ oc siger der ere mange siuge oc strøbelige
 iblant edet/ oc mange soffue/ det er vdi almindelighed skade-

ligt nock/ men dersom de soffue/ der ere sticckede til Guds Ords
 tieniste eller vdi Øffuerigheds statt/ da gør det en vobodelig
 skade/ lige som en Siurde legger sig || til søffns oc lader Saarne § 40
 løbe hen i Vlfue munde oc ellers vdi liffs fare/ Thi naar ol-
 dinge oc de ypperste vdi Kirkens eller Landz regement begynde 5
 at soffue/ da staa de icke vel til at vecke igen ehuor meget mand
 paa minder vnderuiser oc straffer dem/ Som de staa icke lette-
 lige til at vecke/ som ligge vdi Suede soet/ eller vdi anden suar
 siugdum ehuor meget mand napper/ preger oc rycker dem/
 det vil icke bliffue til gaffns/ saa vil icke dette heller her/ naar 10
 øffuerigheds Personner falde i søffn/ eller Guds ords Tienere/
 som disse tre Apostler gøre her hoff Christum/ forsømmelse
 tager icke mere vdi alle Stater/ end hun fand faa/ oc det er
 alt for meget/ Naar en Sogneprest forglemmer oc forsømmer
 sin Sielsoerge/ da ere hans Saar oc Guds salige vdualde 15
 Christne vdi stoer Sielsfare och Sieluaade/ Naar en Øffuerig-
 heds Mand || icke haffuer omhu for sin almue och vndersaatte/ § 51
 da komme de snart i liffsfare/ Naar en hofbonde glemmer sin
 hufforge/ da vil det icke gaa vel til met Børn och tiuende/ lige
 saa en Scholemester/ en verie for faderløffe och moderløffe 20
 Børn/ en anden ehuo hand er/ som haffuer nogen befalning
 eller embede/ tagis der ledighed/ ladhed och forsømmelse faare/
 da kommer der skade vdaff ihuor det tager/ Oc dis større be-
 falning/ dis større skade/ Der faar skulle wi først bekende oc
 begræde vor skøbelighed/ oc forsømmelse/ som wi tage off 25
 faare besønderlige ath høre Guds ord/ oc at besørge off/ paa
 vor Siels vegne Och der hoff legge vind paa/ at wi opstaa aff
 Kom. 13 søffne/ som den hellige Paulus raader off at forlade vor kødelig
 frimodighed oc tencke at det er icke en læt ting/ ath kunde rette-
 lige sette sin tro oc lid til Gud/ och at det || er ey helder nock 30 § 52
 ath høre det hellige Luangeli predikken en eller tho ganger
 aleniste/ Thi kødet forhindrer och drager ith Menniske til bage/
 ath det fand icke saa lettelige begribe Guds ord oc ey helder
 saa snarlige tro. Nu er io Troen aff hørelsen och hørelsen er
 Kom. 10. ved Guds ord/ siger S: Pouil/ der faar er det storlige behoff 35
 for alle ting/ at høre idelige Guds ord. Herodes haffde burt

at skamme sig/ den tid Christus bleff led til hannem/ at hand
 haffde aldri seet hannem til forn/ end sigte at høre hannem/
 effterdi hand haffde predicket alle vegne vdi Galileæ land hoff
 oc omkring Herodis slaat vdi try samfelde Aar. Men Herodes
 5 haffuer end nu mange staaaldrødre/ som sielden eller ingen tid
 høre Guds ord/ icke end nest hoff sig vdi deris egen Sogne
 Kircke. Gud giffuit at de vilde skamme sig/ oc rette sig och
 86r opstaa aff || den søffn effterdi Herodes vilde det icke gøre/ oc
 maatte bliffue der offuer fordsømt. som hand hørde ordet saa
 10 trode hand/ oc som hand trode saa handlede hand/ det vaar
 alt ont/ och siges end nu det samme om alle hans lige/ Gud
 vecke dem op aff søffne/ aff forsømmelse oc aff hans ords for-
 actelse/ amen. End maatte S: Peder och disse andre skamme
 sig/ Der Christus opuecte dem/ Her oc vdi Vrtegaarden/ Oc
 15 end nu i dag alle Guds ords tienere/ som ere lade oc forsøm-
 melige och søffue vdi deris Fald/ lade sig opuecke oc skamme
 sig saa for det som er forsømmet/ At skamme sig/ det er/ at
 angre sin Synd oc rette sig/ som Daniel skammer sig vdi sin Dan: 9.
 Bøn/ oc loffuer boed oc bedring/ Huad vil ieg sigte om Guds
 20 ordz tienere eller om den Verdlig Øffrighed/ alle Christne
 56r skulle her vaage/ oc tage idelige vaare paa/ at høre Guds || ord/
 vden al forsømmelse. Thi Guds ord er en vaanskelig ting at
 beholde. I dag hører mand det/ i morgen er det glemt igen/
 det er icke nock at høre det/ men at beuare det/ der ligger mere
 25 mact paa som Christus siger/ Salige ere de som høre Guds
 ord/ oc beuare det. Børn læse i Scholen dette vers. Non
 minor est virtus/ quam quarere/ parta tueri/ det er/ der hører
 saa stor faans til at foruare en ting/ som der hører til at
 hente eller opsøge det. Gud giffue at wi icke bliffue saa fri-
 30 modige/ och trøste oss paa oss selffue/ lige som wi haffde Tro
 nock/ oc som der skal ingen fare vere paa ferde. Det er nu tid/
 siger Paulus at opstaa aff søffne/ Oc Salomon siger/ Huor
 lenge søffuer du lade Companie etc. Oc vor Herre Christus
 siger selff vaager oc beder. No: 13.
Pro: 6.
Matth: 26.
 57r 35 * Der faare om wi end søffue || met Discipline/ da ville wi
 oc saa lade oss opuectis igen met dem til at fende rettelige vor

Serre Jesum Christum/ som de lode sig opuecke enten aff Christi samtale met Mose oc Elias eller oc aff den store Klarhed/ som der vaar. Thi der er inted farligere/ inted nermer til at falde i mishaab/ end altid soffue oc vere forsømmelig til at høre vor Herris Jesu Christi Euangelium/ oc saa idelige 5 at suge hen vdi sine synder oc vdi en kødelig frimodighed.

* Lader oss der faar opuaage/ vdi Jesu naffn/ det er for Jesu naffns skyld/ oc nyde oc bruge met løst det hellige Euangelii Klarhed/ til vor salighed.

* Paa det siste naar wi ere opuecte oc vaage nu/ skulle wi 10 lære aff dette Christi exempel oc eftersum/ at || lide oc offuerdrage met de strøbelige/ oc icke strax forsmaa oc forstuide dem/ som wi finde icke saa fromme at være vdi Guds rige/ som disse Disciple forstuidis icke aff Christo/ men de vnderuijes efter

Gal: 6. haanden io mere oc mere forbedris/ lidis oc taalig/ som Paulus siger/ Der som nogen aff eder bliffuer hastelige betagen met 15

Marth: 11. nogen synd etc. Christus siger selff/ Kommer hid til mig etc. Lige saa bør oss at indbiude de siuge oc strøbelige til oss/ naar som wi ere selfue føre oc sterke/ det er/ tage oss deris sorge til/ lige som vor egen/ oc holde oss til dem/ at de kunne haffue 20 trøst oc husualelse aff oss/ Dette lærer her i den første part.

* For det andet/ der de opuaagnede/ da saae de Christi forklaring/ oc de tho mend staa hofh hannem/ Saa komme disse Apostle til tals met/ och || hørde Christum och Mosen oc 25 Eliam tale met hannem om hans vdgong.

* Dette er atter en stor trøst oc husualelse/ at wi skulle en tid endelige opueckis/ der som wi kunde holde oss/ at wi skulle icke altid her soffue.

* Oc da skulle wi alle først faa Christi Maestæt oc herlighed at see/ oc da icke Mosen oc Eliam aleniste/ men den gantske 30 himmelske Hærskab tale met hannem. Suad løsteligere spectackel kunde wi nogen tid faa at see/ end den vil bliffue?

* Alligenel Apostlerne flyde vdi vor Herris Christi pinelisis tid/ oc haffde da glemt denne hans forklarelisis tid/ dog strax efter hans Opstandelse bleffue de lærde oc vnderuiste aff ny 35 igen/ oc da prædicke de oc saa om denne hans || forklarelse/ 36

som den hellige Petrus scriffuer herlige udi sit andet sendinge ^{2 Pet: 1.}
 breff saa sigendis/ Vi efterfulde icke Floges Sabel/ der wi kund-
 gjorde eder vor Herris Jesu Christi Krafft oc tilkommelse.
 Men wi haffue self seet hans Herlighed/ der hand fick Ere
 5 oc priff aff Gud Sader/ formiddels en røst som stede til han-
 nem/ aff den store Herlighed i saa maade. Denne er min elste-
 lige Son/ i huilken ieg haffuer behagelighed.
 * Oc wi hørde denne røst komme aff Himmelen/ der wi
 vaare met hannem/ paa det hellige Bierg. Det siger oc Lucas
 10 her. Der de opuogede/ da saa de hans Klarhed/ oc de tho
 Mend som stode hof hannem.
 11 * Lader off der faar komme || S: Augustini ord ihu/ der ^{In. lib: de}
 som hand taler om tuende Opstandelser eller opueckelser/ Staa ^{Lut. 24:}
 sig op i den første opstandelse/ huo som icke vil fordømmis i
 15 den anden opstandelse/ hin (siger hand) er Sielsens/ oc denne
 er Legemens opstandelse.

Den Tiende prediken om S: Peders ord oc ønske.

Texten.

20 **W**c det stede der de ginge bort/ fra hannem/ da suarede
 Peder/ oc sagde til Jesum/ Mestere oc Herre/ Det
 25 er || off gaat at vere her/ oc om du vilt/ da lad off
 gøre her tre Dolige/ dig en/ oc Mose en/ oc Eliæ en. Thi hand
 viste icke huad hand sagde/ fordi at de vaare forferdede aff
 25 redjel.

Der wi haffde hørt denne Histories omstandeligheder/
 oc huad denne Christi Forflarelse haffuer hiem at
 bære/ som ere disse merckelige hoffuit stæder/ om
 opstandelsen/ om det euige Liff/ om den Kaanst at kunde for-
 30 smaa synden/ døden/ Louen/ oc det aff den samtale/ som Mose
 oc Elias haffde met vor Herre Christo/ om hans vdgong/ som
 35 hand skulde fuldkomme i Hierusalem/ || det er/ om hans pine